

- Deneme
- Karma

ETKİNLİK 1: Deneme

Aşağıdaki metinlerden deneme türüne ait olanlara "✓" koyunuz.

1.	Kulağımızın içinde biriken yapışkan maddeye kulak kiri adı verilir. Bu madde dış kulakta bulunan bezler tarafından salgılanır. İçerdiği özel kimyasal maddeler sayesinde tıpkı bir güvenlik sistemi gibi kulağa zarar verebilecek maddelerin geçişini engeller. Toz ve toprağı tutar, hastalık yapıcı mikroorganizmaları öldürür ve kulak yolunu nemli tutar.	☐
2.	Günlük hayatımızda ve insanlarla olan alışverişlerimizde fazla parlak ve keskin bir zekâ göstermek doğru değildir. Derin bir anlayış bizi fazla inceliğe ve fazla meraka götürür. Zekâmızı olaylara ve dünya işlerine daha elverişli bir hâle getirmek için biraz ağırlaştırmak, körleştirmek, onu bu karanlık ve bayağı hayata uydurmak için karartmak ve bulandırmak lazımdır.	☒
3.	Genç adam kendi işini kurmuş, şehrin en işlek caddelerinden birinde bir perakende dükkânı açmıştı. Hem dürüst hem de dost canlısı olduğundan kâr etmeyi önemsemeyip mallarını normalden daha ucuza sattığı için kısa sürede ünlü oldu. Dükkânı gece geç saatlere kadar dolup taşıyordu.	☐
4.	Bir başkasına bağlı yaşamak yürekler acısı ve belalı bir şeydir. Kendimiz -ki en iyi, en emin sığınağımız odur- bile güvenilir değiliz yeterince. Kendimi hem yürekçe hem varlıkça öyle hazırlıyorum ki başka bir şeyimi yitirdiğim zaman kendimle yetinmesini bileyim. Kendi yükümü kendim taşıyayım, kimsenin yardımına muhtaç olmayayım.	☒
5.	Hayat acılarla doludur. "İnsanlar yaşamaktan bıkmaları diye acıların yüzüne bir parça tebessüm çalınmıştır." sadece. Bizim zaman aralıklarında karşılaştığımız; mutluluktan çok biraz gönül huzuru, bir parça iç rahatlığıdır. Gönül huzuru, tebessüm olarak yansır yüzlere. Tebessüm ne güzel kelime! O eksik olmasın diye ne yapsa azdır insanlar.	☒
6.	Ayder Yaylası'nda ilk önce kaplıcalara gittik. Sular çok sıcaktı, dışarısı da soğuk olduğu için bu sulara girmek çok eğlenceliydi. Ayder Yaylası'nın çevresi yemyeşildi. Yamaçların uçlarında tek katlı ahşap yayla evleri vardı. Bu yamaçlara tırmanıp muhteşem manzarayı seyrettik.	☐

ETKİNLİK 2: Karma

Aşağıdaki metinlerden aynı türe ait olanları işaretleyiniz.

Evleri eczanenin üst katındaydı. Bir tarafı büyük ve küçükbaş hayvanların keyifle otladığı bir çayırılığa, diğer tarafı eski ve bakımsız bir mezarılığa bakan minicik bir daire. Sinan'ın odası sabahları güneş ışığıyla yıkanır ama gün batımından sonra kasvetle bürünürdü. O da tam o saatlerde dönerdi okuldan. Her gün kapıyı boynunda asılı duran anahtarıyla açar, annesinin işten dönmesini beklerdi.

Bamsı Beyrek, özgürlüğüne kavuştuktan sonra kuğu kızına teşekkür eder. Ancak kuğu kızı ona şu mesajı verir "Benim görevim sona erdi, seni yalnız bırakmam gerek. Fakat senin mücadelen bitmedi. Yüce dağları aşarak yeni zaferlere imza atacaksın." Bamsı Beyrek, o günden sonra bir kahraman olarak Oğuz boylarının en büyük yiğitlerinden biri olup nam saldı.

O gece adada kimsenin uyuyabildiğini sanmıyorum. Onca heyecanlı olaydan sonra evlerde ışıkların yanması da bundandı, şaşırmadık. Biz de Lara'yla eve döndüğümüz zaman manolya ağacının altındaki iki kişilik salıncak koltuğumuza oturup uzun bir süre öyle kıpırdamadan durduk. İçimizde tuhaf bir tedirginlik vardı.

ETKİNLİK 3: Karma

Aşağıdaki metinleri ait oldukları türlerle eşleştiriniz.

1	2	3	4	5
Deneme	Makale	Fıkra (Köşe Yazısı)	Roman	Destan
•	Hazımsızlık her hastalığın başıdır. Bu yüzden karışık ve tıka basa yemekten, yemeğin hemen üzerine meyve veya tatlı yemekten, saat 21.00'den (sindirim durduktan) sonra bir şeyler yemekten kaçınmak gerekir. Çünkü bunların her biri midede ağırlık, bulantı, şişkinlik ve yanmaya neden olabilir. Bu şekilde midede başlayan hazımsızlık bağırsaklarda ve daha sonra karaciğerde, kanda, hücrelerde devam eder. Hazımsızlığın ulaştığı seviyeye göre farklı hastalıklar ortaya çıkar.			2
•	Hepsi bu sözü beğenip çıkmaya yol izlediler, bulamadılar. O zaman bir demirci dedi ki "Burada bir demir madeni var. Yalın kata benziyor. Şu demiri eritse yol olurdu." Varıp o yeri gördüler. Dağın geniş yerine bir kat odun, bir kat kömür dizdiler. Tanrı'nın gücü ile yakılan ateş sonrası demir dağ eriyip akıverdi. O günü, o ayı, o saati bekleyip dışarı çıktılar. O günü bayram saydılar.			5
•	Kış mevsimine adım attığımız şu günlerde hastaneler solunum hastalarıyla dolup taşmaya başladı. Bunun en büyük nedeni de çevre kirliliği. Bir zamanlar doğanın sonsuzluğuna inanarak yaşadık. Ancak bugün doğanın gücünü sürekli sömürdükçe ekosistemlerin sınırlarının ne kadar hassas olduğunu acı bir şekilde fark ediyoruz. Havayı kirlittik özellikle büyük şehirlerde astım gibi hastalıklar arttı. Suyu kirlittik, bulaşıcı hastalıklar artmaya başladı.			3
•	Nazlı'nın yazıhanesine yöneldim. Oldukça geniş, ferah bir odaydı burası. Çok güzel dekore edilmişti. Demek ki Keto'nun söyledikleri doğruydü. Çocukları eğitmek için ressam, yazarlar getiriyor olmalıydı Nazlı. Bu resimler de o çalışmaların ürünleriydi. Sadece masanın arkasındaki kocaman duvarda resim yoktu. Ben odaya göz gezdirirken "Çay birazdan hazır olur." dedi Nazlı.			4
•	İnsanın bütün ömrü iki sözcüğün savaşıyla geçer: Ölüm ve hayat. Bazen biri egemen olur bazen öbürü. Ama hayat çoğu kez bırakmaz insanın yakasını. Allar, pullar dünyayı getirir insanın önüne; ölümü unutturur, kalın perdeler ardına atar onu. Çıkıp gelmemesi, lezzetleri acılaştırmaması için onu unutturacak eğlenceler icat edilmiştir.			1

ETKİNLİK 4: Karma

Metin türleri ile ilgili aşağıda verilen bilgilerden doğru olanları işaretleyiniz.

1.	Fıkra, yazarın güncel olaylarla ilgili kişisel görüşlerini ifade eder.	☒
2.	Destanda olağanüstü olaylar ve kahramanlar vardır.	☒
3.	Hikâyeye göre daha ayrıntılı olan romanda yer ve zaman unsurları belli değildir.	☐
4.	Makalede yazar bir konu hakkında bilgi vermeyi, düşüncelerini kanıtlamayı amaçlar.	☒
5.	Denemede yazar sanki kendisiyle konuşuyormuş gibi bir üslup kullanır.	☒
6.	Romanın konusu; bir ulusun kahramanlıkları, savaş vb. önemli toplumsal olaylardır.	☐
7.	Fıkra ve makale gazete ve dergilerde yayımlanan metin türleridir.	☒
8.	Denemede konu sınırlaması yoktur, yazar istediği konuyu ele alabilir.	☒
9.	Fıkra yazarı, anlattıklarını kanıtlama çabası içindedir.	☐
10.	Makale, inceleme ve araştırmaya dayanan bir yazı türüdür.	☒